

ინტელექტუალური გენოციდი

ჟურნალის წინა ნომერში („ბიზნესი და კანონმდებლობა“, ნოემბერი, 2008 წ.) გამოქვეყნებულ სტატიაში „უიარაღო ომი“ ვწერდი, რომ ქვეყნის დასაპყრობად და გასანადგურებლად ბალისტიკური რაკეტები საჭირო სულაც არ არის, რადგან არსებობს სხვა საშუალებებიც, კერძოდ, უცხო ქვეყნიდან შემოტანილი გენმოდირფიცირებული, შხამ-ქიმიკატებით და ნიტრატებით გატენილი პროდუქტები. პრაქტიკაში აპრობირებულია სხვა „იარაღიც“ (არანაკლებ მომაჯდინებელი), რომელსაც ერის გენოფონდის განადგურება შეუძლია!..

საუბარია ინტელექტუალურ გენოციდზე, რომელსაც ხელისუფლება უწყობს საკუთარ ხალხს, მეტადრე, ერის „სხვაგვარად მოაზროვნე“ ნაწილს.

ზაურ ნატყუბია

ჟურნალ „ბიზნესი და კანონმდებლობის“ რედაქტორთა საბჭოს თავმჯდომარე

რატომ ეშინოდათ ბოლშევიკებს ინტელექტუალების?!

ინტელიგენცია საზოგადოების ის ნაწილია, რომელიც ყველაზე რეალურად გრძნობს ქვეყნის მარჯისცემას. ინტელიგენცია მარტო ადამიანის ქცევითა და მანერებით არ გამოიხატება – მთავარია, რამდენად ღრმად და კეთილგონიერებით დამუხტული მისი სულიერი სამშენიველი. თუმცა, კაცობრიობის ისტორიაში ბევრია იმის მაგალითებიც, თუ როგორ შეცვალეს საზოგადოების განვითარების ვექტორი „სხვაგვარად მოაზროვნე“, არაკეთილგონიერებით დამუხტულმა ადამიანებმა.

დავინწყოთ იქიდან, რომ ბოლშევიკებმა მუშურ-გლეხური (ძალადობაზე დაფუძნებული) სახელმწიფოს აშენება ეკლესიების განადგურებით და ინტელიგენციის მოსპობით დაიწყეს. მათ ნაკლებად სჭირდებოდათ ე.წ. „ბუნტოვნიკები“ („სხვაგვარად მოაზროვნეები“), რომლებიც არსებული რეჟიმის ძალადობრივ ხასიათს გააშიშვლებდნენ. ცხადია, მასების აყოლიება და კომუნიზმის იდეების პროპაგანდა ინტელექტუალური გენოციდის პირობებში უფრო ადვილად შეიძლებოდა. დიახ,

„მტკიცე“ სახელმწიფოს შენებას „ქვეყნის მტრებისა“ და „ჯაშუშებისგან“ („საზოგადოების ხორცმეტეხებისგან“) განთავისუფლება სჭირდებოდა. უდავოა, რომ ბოლშევიკებმა ეს ამოცანა წარმატებით შეასრულეს. ჩინებულად მუშაობდა ყბადაღებული ლოზუნგიც: „ვინც ჩვენთან არ არის, ის ჩვენი მტერია“ და, ვინც მათთან არ იყო, – ზოგს ჯურღმულეებში უკრეს თავი, ზოგი კი პირდაპირ მოუსაველეთში „გამგზავრეს“. შეშინებული ინტელიგენცია (ცხადია, ვინც გადარჩა) ბოლშევიკების მორჩილი და მათი იდეების უსიტყვო აღმსრულებელი გახდა. მიუხედავად ამისა, მუშურ-გლეხურ სახელმწიფოში, სადაც დომინანტი იყო „ხალხი“, პარტიულ სისტემაში ინტელიგენციის კვოტა საკმაოდ მოკრძალებულად გამოიყურებოდა (აქედან გამომდინარე, ვინც კომპარტიის წევრობას ვერ მოახერხებდა, გავლენიან თანამდებობაზე არც ინიშნებოდა).

საბჭოთა იმპერიის განმტკიცების კვალდაკვალ „იდეოლოგიური მტრებისა“ და უცხო ქვეყნის „აგენტების“ ლანდებმაც იკლო. საზოგადოებაც თანდათან შეესისხლხორცა „კომუნისტურ სამოთხეში“ ცხოვრებას.

თუ არსებულ სისტემას, დღევანდელი გადასახედიდან შევხედავთ, მას დადებითიც ბევრი

რამ ჰქონდა. უმუშევართა არმიის არარსებობას რომ თავი დავანებოთ, საკმაოდ რაფინირებული იყო კადრების შერჩევის პრაქტიკაც (ლოზუნგიც შესაფერისი ჰქონდათ: კადრები წყვეტენ ყველაფერს!). კადრების „სამჭედლოდ“ კი კომკავშირი ითვლებოდა, სადაც ფორმალიზმსა და ადამიანებთან ურთიერთობის ანაბანას სრულყოფილად ეუფლებოდნენ. საკმაოდ ეფექტიანად მუშაობდა ბიძაშვილ-მამიდაშვილობის („ნათლიმამობის“) ინსტიტუტიც, თუმცა ნებისმიერი გავლენიანი თანამდებობისათვის კადრებს არსებული კრიტერიუმის სრული დაცვით არჩევდნენ. ამასთან მთავარი ფაქტორი პარტიული (იდეოლოგიური) ერთგულება იყო. ხოლო, თუ ვინმე საშუალო ან მაღალ იერარქიულ საფეხურებზე ასვლას მოინდომებდა, საჭირო „ტესტი“ უნდა ჩაებარებინა, რაც უპირველესად იდეოლოგიურ მზაობას ნიშნავდა.

საზოგადოების იდეოლოგიზაციაზე მეტყველებდა ისიც, რომ თუ ამხანაგი ლეონიდ ილიჩი ან პავლე ლიგაჩოვი, რომელიც საქართველოზე განსაკუთრებით იყო „შეყვარებული“, მოსკოვში „დააცხიკინებდა“, ობშკვითში, ან ცხრუკვეთში ერთხმად უნდა გეხუვლა: იცოცხლე ჩვენო მამა და მარჩენალო, თქვენი ღრმაშინაარსიანი

მოსხენება რომ არა, ჩვენს იდეურ-პოლიტიკურ დონეს რა ეშველებოდაო!

ერთი სიტყვით, მიუხედავად ფორმალობებისა (რომლებიც ხშირად მაზოხისტურ ხასიათს იძენდა) და საზოგადოების იდეოლოგიზაციისა, კადრების შერჩევის საკმაოდ ეფექტიანი სისტემა არსებობდა, რაც საშუალებას იძლეოდა ნებისმიერ ადამიანს საკუთარი შესაძლებლობების რეალიზაცია მოეხდინა. დღევანდელისაგან განსხვავებით, არც ასაკობრივი ცენზი იყო დადგენილი. პირიქით, მნიშვნელოვან თანამდებობებზე მხოლოდ „მომნივებული“ კადრები ინიშნებოდა.

აქვე ერთ გარემოებას უნდა გაესვას ხაზი. კომუნისტების ზეობის პერიოდში გარკვეული ფასეულობები ჩამოყალიბდა, რომელიც დღევანდელი გადასახედიდან საკმაოდ შთამბეჭდავად გამოიყურება. მოქნილი და დახვეწილი იყო ადამიანებს შორის ურთიერთობის ფორმებიც და რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, სწორედ კომუნისტური იდეოლოგიის საფარქვეშ იქმნებოდა კულტურისა და ხელოვნების უნიკალური ქმნილებები, რომლებიც საუკუნეებს გაუძლევენ!

თუმცა, როგორც მოსალოდნელი იყო ხელოვნურად შექმნილ-შეკონინებულმა სოციალისტურმა ფორმაციამ თავისი დრო მოჭამა – „ურღვევი და უძლეველი“ საბჭოთა იმპერია ხუხულასავით დაიშალა.

„წითელი ინტელიგენცია“ და კომუნისტების „სააგტორო ნამუშევარი“ რუსთაველზე

ჯერ კიდევ საბჭოთა იმპერიის ოფიციალურ პანაშვიდამდე საქართველოს ხელისუფლებაში ეროვნული ძალები მოვიდნენ, რომლებიც ქვეყნის იმპერიის კლანჭებიდან დახსნას მხოლოდ საკუთარ დამსახურებად მიიწერდნენ (არადა, იმპერია ისედაც განწირული იყო). ახალი, გამსახურდიას ხელისუფლების მოსვლისთანავე საზოგადოებაში მკვიდრდებოდა აზრი, რომ ყოველივე საბჭოური უვარგისი და მიუღებელი იყო. ეროვნული ხელისუფლებისთვის განსაკუთრებით მიუღებელი აღმოჩნდა ყოფილი პარტიული ნომენკლატურა და ე.წ. „წითელი ინტელიგენცია“. კომუნისტების ლოზუნგი, აქაოდა, „ვინც ჩვენთან არ არის, ის ჩვენი მტერია“, წარმატებით განაგრძობდა არსებობას კომუნისტებზე გამარჯვებით ეგზალტირებულ ხელისუფლებაში, რაც საზოგადოებისთვისაც გადამდები აღმოჩნდა. ხელისუფლებასა და ოპოზიციას შორის არსებულ დაპირისპირებაში ჩაითრიეს „წითელი ინტელიგენცია“. სწორედ აქედან დაედო სათავე საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფებს შორის ხიდჩატეხილო-

ბას, რომელიც დროთა განმავლობაში კიდევ უფრო გაღრმავდა და აშკარა გათიშულობაში გადაიზარდა.

სამწუხაროდ, არავინ აღმოჩნდა ისეთი (თუ ერის გაერთიანებისათვის ზვარაკად თავშენიწიულ გია აბესაძეს არ ჩავთვლით) ხმაშალა რომ ეყვირა: მთელი ჩვენი დღევანდელი საზოგადოება კომუნისტური რეჟიმის პროდუქტია და ახალი საზოგადოების მშენებლობას „წითელი ინტელიგენციასთან“ და სხვა ვითომდა „კრემლის აგენტებთან“ ანგარიშსწორებით ნუ გავართულებთ (იმის მტკიცება, რომ ე.წ. „წითელი ინტელიგენციაში“ სუკ-ის აგენტები არ იქნებოდნენ, ძნელია, მაგრამ უნებლიეთ შეცდომილ მოყვასს თუ შეიძლება და მოიკვეთ, მისგან ხეირს არასდროს არ უნდა ელოდო!).

მთელი უბედურება იმაშია, რომ ეიფორიით მოსულმა ეროვნულმა ხელისუფლებამ ინტელიგენციის არა მარტო „კრემლის აგენტად“ მონათვლა იკმარა, არამედ მნიშვნელოვან თანამდებობებზე სამუშაოდაც ახლოს არ გაიკარა ერის გამოცდილი და ინტელექტუალური ნაწილი. ქვეყნის მართვაში გამოუცდელმა გუნდმა ეს სასიცოცხლოდ აუცილებელი საკადრო რესურსი ხელალებით უგულვებელყო და ასპარეზი მიტინგებიდან აკრეფილ და „მრგვალ მაგიდაში“ შეპარულ ადამიანებს დაუთმო. მახსოვს, როგორ ინიშნებოდნენ საკვანძო თანამდებობებზე გამოუცდელი და შემთხვევითი კადრები (ასე მაგალითად, თბილისის სხვადასხვა რაიონების პრეფექტებად ელდებოს ბრიგადირი და ბიბლიოთეკის ყოფილი გამგე დაინიშნა). კადრების ამგვარი „შერჩევის“ გამო საკადრო რესურსი იმდენად მწირი აღმოჩნდა, რომ ვაჭრობის მინისტრად „პრარაბი“ (სამუშაოთა მწარმოებელი), შინაგან საქმეთა მინისტრად სპორტსკოლის დირექტორი, ხოლო თავდაცვის მინისტრად (ეროვნული გვარდიის სარდალად) მხატვარი მოგვევლინა. მახსოვს, თბილისის ვიცე-მერად დაინიშნა პიროვნება, რომელსაც არც სათანადო (უმაღლესი) განათლება

ჰქონდა და არც ელემენტარული შრომითი გამოცდილება. განსაკუთრებული უპატივცემულობით (ამრეზად) ეკიდებოდნენ ყოფილ პარტიულ ფუნქციონერებს.

ეიფორიით მოსული ხელისუფლება ვერც კი გრძნობდა, რომ მისთვის და ქართველი ერისათვის ქვეყნის ფარგლებს გარეთ საბედისწერო შეთქმულება მზადდებოდა, რომელსაც თვით ქვეყნის შიგნით საიმედო დასაყრდენი აღმოაჩნდა. შეთქმულთა შორის იყვნენ ე.წ. „წითელი ინტელიგენციის“ წარმომადგენლებიც – ისინი, ვინც თავის დროზე ხელისუფლებისაგან და თვით საზოგადოებისგანაც გარიყული იყო.

ახლა კი მიიწვია ყურადღება გაგამახვილო იმ შეცდომებზე, რომლებმაც სათავე დაუდო დღევანდელ უკანონობასა და ძალადობას:

- შეურაცხყოფილი და უფუნქციოდ დარჩენილი ოპოზიცია და „წითელი ინტელიგენცია“, რომლებმაც მახათის ნაცვლად „მოკავშირეების“ ძებნა დაიწყეს;

- უხეირო საკადრო პოლიტიკა, რომელმაც თამაშგარე მდგომარეობაში დატოვა ერის გამოცდილი და ინტელექტუალური ნაწილი (კადრების შერჩევა ხდებოდა პარტიული და არა პროფესიონალიზმის ნიშნით);

- „მტრებისა“ და „კრემლის აგენტების“ თვითმიზნური ძიება მონინალმდგეგმთა ბანაკში;

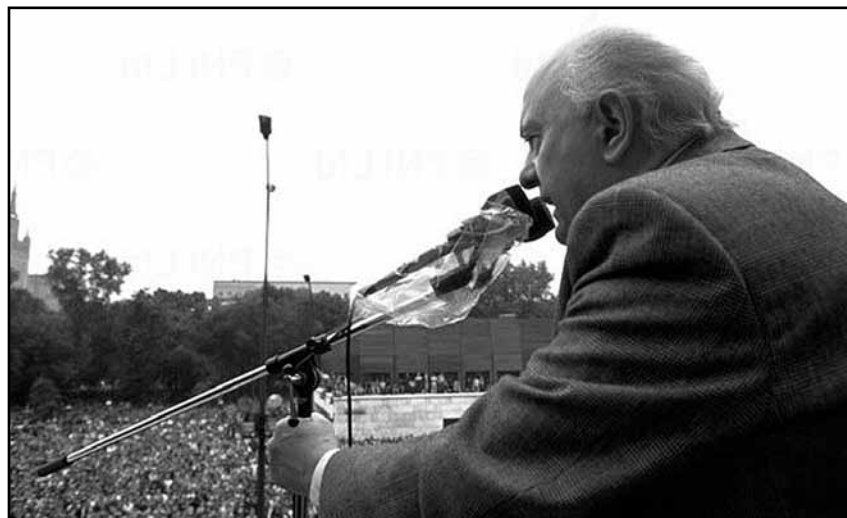
- უუნარობა მართვაში, რასაც ხელი შეუწყო არაპროფესიონალთა მოზღვავებამ საკვანძო თანამდებობებზე;

- ემოციებზე დამყარებული საშინაო და საგარეო პოლიტიკა – ტაქტიკური შეცდომები, რომელმაც გადატრიალებამდე მიიყვანა ქვეყანა;

- დიპლომატიური ლავირების უნარის არქონა, რაც ხელს უწყობდა მტრების მომრავლებას ქვეყნის შიგნით თუ ქვეყნის გარეთაც;

- „ქალთა დასის“ აქტიური ჩაჩევა საკადრო პოლიტიკაში;

- არაჯანსაღი ურთიერთობა მასმედიასთან. სახელმწიფო ტელე და ბეჭდვითი მედიის პარალიზება, რაც საზოგადოებას არ

აძლევდა სწორად განსჯისა და დაფიქრების საშუალებას;

- საზოგადოების დაყოფა ზვიადისტებად და ანტიზვიადისტებად, რამაც საბოლოოდ გახლიჩა და სამოქალაქო ომის ზღვართან დააყენა ქვეყანა და საზოგადოება. ლალატი შიგნიდან და ზურგში ჩაცემული მახვილი, რომელსაც სამწუხაროდ დღემდე იმკის საქართველო.

მიუხედავად შექმნილი ვითარებისა, საზოგადოებამ დაუშვა გამოუსწორებელი შეცდომა – ჩვენ ვესროლეთ ჩვენივე არჩეულ პრეზიდენტს!

საკმაოდ ამაზრზენი და დამანგრეველი აღმოჩნდა კიტოვანის „საავტორო ნამუშევარი“ რუსთაველზე. საქართველოში დაიწყო შიშისა და განუკითხაობის ზეიმი.

უბატრონოდ დარჩენილი საზოგადოება „მესიის“ მოლოდინში

როგორც მოსალოდნელი იყო, სამხედრო გადატრიალების შედეგებით შოკირებული საზოგადოება აპათიამ მოიცვა. სამხედრო საბჭოს კრიტიკული სიტუაციიდან გამოსვლის კონკრეტული პროგრამა არ გააჩნდა. სასტიკად ახშობდნენ ორთოდოქს ზვიადისტთა (და საერთოდ, გამსახურდიას მომხრეების) პროტესტის ნებისმიერ გამოვლინებას. ყველა გრძნობდა, რომ ასე დიდხანს გაგრძელება არ შეიძ

ლებოდა. დაიწყო ფიქრი მომავალ „მესიაზე“, რომელიც თავისი ავტორიტეტითა და საერთაშორისო კავშირებით ქვეყანას კრიზისიდან გამოიყვანდა – არჩევანი ედუარდ შევარდნაძეზე – ნეოკომუნისტური დემოკრატიის არქიტექტორზე და ბერლინის კედლის დამანგრეველზე შეჩერდა.

შევარდნაძემ საქართველოში ჩამოსვლისთანავე დასაყრდენი ყოფილ პარტიულ და საბჭოთა ნომენკლატურაში და „წითელ ინტელიგენციაში“ იპოვა. თუმცა, იმის გათვალისწინებით, რომ ხელისუფლების გადატრიალებაში მნიშვნელოვანი იყო სამხედრო საბჭოს წვლილი, ზოგიერთ ხელმძღვანელ თანამდებობაზე მხედრიონელები და სამხედრო საბჭოს სხვა მაჰამთავართა დაჯგუფების წევრებიც ინიშნებოდნენ. ცხადი იყო, რომ შევარდნაძე ორხელისუფლებიანობას დიდხანს ვერ შეეგუებოდა, მაგრამ ამისთვის ჯერ მას ძალების მოკრება სჭირდებოდა. სახელმწიფო საბჭოს მეთაური ფიქრობდა, რომ მისი ხელისუფლების ლეგიტიმაცია მხოლოდ არჩევნების გზით იქნებოდა შესაძლებელი. ამ მიზნით იგი აყალიბებს რუსული პარტიული გაერთიანების ანალოგს – **მოქალაქეთა კავშირს (Гражданский союз)**. მოქალაქეთა კავშირი, ახალგაზრდული ორგანიზაციით (ახალგაზრდა მოქვეყნირი) სტრუქტურულად და შინაარსობრივად ტყუპისცალივით ჰგავდა კომპარტიას (თავისი კომკავშირით). ერთმანეთს ასწრებდნენ შევარდნაძის ნავში

ჩასხდომას, რათა შემდგომ თანამდებობის სახით მსუყე ლუკმა მიეღოთ მისგან. მართალია, საპარლამენტო სახეებითა და სამთავრობო ფიგურებით შევარდნაძე ვერ დაიკვეხნიდა, მაგრამ ქვეყანამ ნელ-ნელა ამოისუნთქა – შევარდნაძემ, თუმცა მოგვიანებით, მაგრამ მაინც შეძლო აელაგმა უკანონო ბანდფორმირებების თარეში და მისთვის ჩვეული ოსტატობით მათი მფარველებიც ზედ მიაყოლა (ალარაფერს ვამბობ სამარცხვინოდ ნაგებულ აფხაზეთის ომზე, რომელიც დღესში შეუსვლელობასა და ძალოვნების თვითნებობას დაბრალდა).

პირველ ხანებში ინტელიგენცია თავს დაუცველად ნამდვილად არ გრძნობდა. კადრების შერჩევის შევარდნაძისეული კრიტერიუმი (რომელიც ძირითადად პარტიულ ერთგულებაზე იყო დაფუძნებული) იმდროინდელი ისტებლიშმენტისათვის მიუღებელი არ ჩანდა – ხელმძღვანელ თანამდებობაზე იშვიათად ინიშნებოდნენ შემთხვევითი პირები (სხვათა შორის, არც თინეიჯერები იყვნენ საამისოდ მაცნადამაინც განებივრებულნი).

მაგრამ ეს იდლია თანდათან დაირღვა და ოპტიმიზაციის მოტივით დაიწყო სახელმწიფო (საჯარო) მოხელეთა შემცირების პროცესი. ოპტიმიზაციის ერთ-ერთ მიზეზად მოხელეთა ხელფასების მოწესრიგებას ასახელებდნენ (მართლაც, ხელფასები იმდენად მცირე იყო, სამსახურში სიარული ხშირად აზრსაც კი კარგავდა) ინტელიგენციას გარკვეული დარტყმა მიაყენა კუპონიზაციის პროცესებმაც – ზოგი-

ერთმა თავმოყვარე ინტელიგენტმა სამსახურს ნებაყოფლობით დააწაფა თავი და უმუშევარი დარჩა, უმუშევართა არმიის ზრდას ხელს უწყობდა სახელმწიფო სტრუქტურების შერწყმა-გაერთიანებაც (ხშირად ულოგიკო).

ხელისუფლების შენარჩუნება, ცხადია, ახალ ინიციატივებს მოითხოვდა. შევარდნაძემაც არ დააყოვნა და ფორიანი კანფეტებით დაარიგა (ოლონდ დაპირებად) „მილიონი სამუშაო ადგილი“, რაც საზოგადოების გარკვეულმა ნაწილმა ირწმუნა კიდეც (ამაზე მეტყველებს არჩევნებში მოქცევისას მხარდაჭერაც). როგორც მოსალოდნელი იყო, დაპირება დაპირებად დარჩა – არათუ ახალი სამუშაო ადგილები, არსებულიც კი პანტა-პუნტად იკარგებოდა და ქრებოდა.

შევარდნაძისთვის დამახასიათებელი ე.წ. დაბალანსების პოლიტიკა საზოგადოებაში უკურეაქციას იწვევდა – ბევრი ფიქრობდა (უფრო სწორად, აფიქრებინეს), რომ „ბაბუმ“ (როგორც მას მოფერებით ეძახოდნენ) თავისი მისია უკვე ამოწურა და ახალი სისხლის გადასხმა იყო საჭირო. გაჩნდა ლოზუნგიც „საქართველო შევარდნაძის გარეშე“, საქმე ის არის, რომ ამ ლოზუნგის ავტორები თვით შევარდნაძის უბეში დაფრთიანებული ე.წ. „ახალგაზრდა რეფორმატორები“ იყვნენ. ერთი სიტყვით, პარტიის შიგნით გაჩნდა მოჩვენებითი ოპოზიცია, რომელიც უკმაყოფილო იყო თავისი გამზრდელის მმართველობით და თვით აცხადებდა პრეტენზიას საქართველოს „ნათე-

ლი მომავლის“ შესვეურობაზე.

ახლა ბევრს საუბრობენ იმაზე, გადააბარა შევარდნაძემ ხელისუფლება თავის აღზრდილებს, თუ ჩათრევას ჩაყოლა ამჯობინა. მაგრამ ლოგიკური ჯაჭვი იქამდე მიდის, რომ ეს ყველაფერი ფარსი და დაგეგმილი სპექტაკლი იყო, რომლის რეჟისორი ინტრიგებში დახელოვებული ბ-ნი ედუარდ შევარდნაძე გახლდათ.

ლოზუნგი „ოლონდ შევარდნაძე არა“ იმით დასრულდა, რომ ხელისუფლებაში ვარდებით მოვიდა ახალგაზრდა ტრიუმვირატი, რომელთა ჩანაფიქრის პროგნოზირება, სამწუხაროდ, საზოგადოებამ ვერ შეძლო.

ვარდების „ყნოსვით“ გაბრუებული ინტელიგენცია და მისი საბოლოო „დასაჭურისება“

ინტელიგენციის საბოლოო „დასაჭურისება“ ვარდოსნების ხელისუფლებაში მოსვლისთანავე დაიწყო. ყველას, ვისაც კი მარქსიზმ-ლენინიზმის ლექცია ჰქონდა მოსმენილი (ანუ იმ ეპოქის პროდუქტი იყო), საჯარო (სახელმწიფო) სამსახურებიდან ოპტიმიზაციის თუ ატესტაცია-კონკურსების „წყალობით“ უცერემონიოდ ერეკებოდნენ. მიზეზი საკმაოდ მარტივი და ლაკონიური გახლდათ: ახალ მთავრობას „ახლებურად“ მოაზროვნე კადრები სჭირდებოდა. რაც ყველაზე თავხედური და მიუღებელი იყო, ეს არის ასაკობრივი ცენზის დანესება – საჯარო მოსამსახურეთა ასაკი 40 წელს არ უნდა გადასცდენოდა. მთავარი უბედურება კი იმაშია, რომ საატესტაციო-საკონკურსო კომისიებს პიროვნების პროფესიული გამოცდილება და მისი ინტელექტუალური შესაძლებლობები ნაკლებად აინტერესებდა (არც დღეს აინტერესებთ!). უმეტეს შემთხვევაში ეს ატესტაცია-კონკურსები ფორმალურ ხასიათს ატარებდა და კომისიამ წინასწარ იცოდა, ვინ უნდა „გაეჭვდა“. თმა ყალყზე დაგიდგებოდა ადამიანს, როცა შე-

იტყობდი, რომ ღირსეულთა (პროფესიონალები) ადგილს მეტწილად ამ საქმისათვის სრულიად შეუფერებელი ადამიანები იკავებდნენ (აღნიშნულმა გარემოებამ თავდაპირველად საზოგადოებაში მძაფრი პროტესტი გამოიწვია, მაგრამ, როგორც ყოველთვის გვჩვევია ხოლმე, თანდათან მინელდა).

ნიშანდობლივია ისიც, რომ კადრების შერჩევა სახელმწიფო იერარქიის ყველა საფეხურზე ერთგულების, პარტიული კუთვნილების და არა პროფესიონალობის ნიშნით ხდებოდა (და ახლაც ხდება!). ხელისუფლების საკადრო რესურსის სიმწირეზე მეტყველებს ე.წ. სამთავრობო კარუსელები. მთავარია, ერთხელ ახვიდე იერარქიულ კიბეზე და მერე თავისუფლად შეგიძლია ნებისმიერი სავარძელი „მოინადირო“, მიუხედავად იმისა, გაქვს თუ არა სათანადო კვალიფიკაცია!

ერთი სიტყვით, ინტელექტუალებსა და განსაკუთრებით კი „სხვაგვარად მოაზროვნეებს“ დღესაც ნაკლებად წყალობენ – პროფესიონალებზე და გამოცდილ კადრებზე მოთხოვნა საერთოდ შეჩერდა და თუ „ჩარეცხვას“ გადაეურჩით, სანაგვეში მოსასროლად ბოლოს მანც ნამდვილად გაგვიმეტებენ!

თანდათან მიგვაჩვიეს იმ აზრსაც, რომ თანამედროვე ეპოქაში (XXI საუკუნეში) მთავარია უცხო ენისა და კომპიუტერის ცოდნა, ხოლო თუ პასპორტში უცხო ქვეყნის ბეჭედიც გექნება ჩარტყმული, მთლად უკეთესი! არ ვიცი, რა „ნესტრით არიან ნაჩხვლეტი“ ოკეანე-დალეულები, მაგრამ, ჭეშმარიტ და ღირებულ ფასეულობებს რომ პატივს არ სცემენ, ფაქტია!

ჩვენდა სამწუხაროდ, საზოგადოება ოლიმპიური სიმშვიდით ითმენს საშუალო და უფროსი თაობის უგულებელყოფას და თანდათან პროტესტის გრძნობაც დაუჩლუნგდა. დიახ, სამარისებური დუმილით შეხვდა იგი პროფესორ-მასწავლებელთა მასობრივ დათხოვნას სამსახურებიდან, მსოფლიო დონის ლაბორატორიებისა და სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების უცერემონიოდ გაუქმება-განადგურებას (სხვათა

შორის პირდაპირ გაცხადდა, რომ საქართველოში კვლევა არ უნდა ჩატარდეს, არადა, მეცნიერება კვლევის გარეშე რა მეცნიერებაა?!), სასკოლო სახელმძღვანელოებიდან ქართველი კლასიკოსების ამოღებას, საქართველოს ისტორიის როგორც ცალკე დისციპლინის არასავალდებულობას, ერთი სიტყვით, ყოველივე ეროვნული ფასეულობებისადმი ნიჰილისტურ დამოკიდებულებას.

ცალკე საუბრის თემაა განათლების სისტემის „მოდერნიზება“, რომელიც განათლების როგორც საშუალო, ისე უმაღლეს საფეხურზე სრულფასოვანი სპეციალისტის ჩამოყალიბების საშუალებას აღარ იძლევა.

დასკვნა მარტივია: ქვეყანაში წარმატებით მიმდინარეობს ინტელიგენციის „დასაჭურისებისა“ და საზოგადოების რობოტიზაციის პროცესი, რომელიც, თუ დროზე არ შევაკავებთ, ქართველებზე როგორც ინტელექტუალურ და მაღალ ფასეულობათა მატარებელ ერზე წარმოდგენაც კი გაქრება!

წიგნი, თუ კომპიუტერი?

ამ ბოლო ხანებში ეს კითხვა ხშირად ისმის საქართველოში. მართალია, საზოგადოებას ამაზე მკაფიოდ ჩამოყალიბებული პოზიცია არ გააჩნია, მაგრამ იმჟამინდელმა განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა ბ-ნმა კახა ლომაიამ მშვიდად და გასაგებად განაცხადა: **ამიერიდან წიგნს სკოლაში კომპიუტერი შეცვლისო**. ამასაც ოლიმპიური სიმშვიდით შეხვდა საზოგადოება. მეტიც, ბეჭდვითმა მედიამ ეს აზრი ოპერატიულად აიტაცა კიდევ და თინეიჯერებში გამოკითხვაც კი ჩაატარა. შეიქმნა იმის ილუზია, რომ

წიგნი თანდათან კარგავს თავის დამახასიათებელ ფუნქციას და მის ადგილს კომპიუტერი „ღირსეულად“ იკავებს. ახალგაზრდებში სულ უფრო მეტად იკიდებს ფეხს ის შეხედულება, რომ წიგნის წასაკითხად დროის დაკარგვა არ ღირს, რადგან ადვილად შესაძლებელია „ყველაფერი კომპიუტერში იპოვო“. ცხადია, კომპიუტერში ბევრ რამეს ნამდვილად „იპოვი“, მაგრამ იგი წიგნს ვერა და ვერ შეცვლის: თითოეულ მათგანს თავისი ადგილი აქვს!

კარგად მესმის კომპიუტერის განუზომელი საკაცობრიო მნიშვნელობა – იგი ინფორმაციის დაგროვებისა და ოპერატიულად გადაცემის საუკეთესო საშუალებაა (თუმცა ხშირად ისეთიც, დამანგრეველად რომ მოქმედებს ადამიანის ფსიქიკაზე), მაგრამ იმის ხმამაღლა აფიშირება, რომ „წიგნს კომპიუტერი შეცვლის“, მკრეხელობაა და იგი უინტელექტო, უგემოვნებო საზოგადოების ჩამოყალიბებას შეუწყობს ხელს. ჩვენდა სამწუხაროდ, დღევანდელი თინეიჯერები, კომპიუტერს „ჩაფრენილები“ (კომპიუტერი ნარკოტიკითაა – გემოს გაუსინჯავ და ვერ მოშორდები) ნაკლებად ინუხებენ თავს წიგნის ნაკითხვაზე. მათ უფრო „Одноклассник“-ებში და სხვა გასართობ საიტებზე „გასეირნება“ ეიოლებათ. მითუმეტეს, დღევანდელ საქართველოში ინტელექტუალურ, პროფესიონალ კადრებზე მოთხოვნა ხომ კატასტროფულად მცირდება! უინტელექტო ადამიანები კი უხეშები, უსულგულოები ხდებიან და საბოლოოდ ადამიანურ სახესაც კარგავენ. თუ არა წიგნებით, რით უნდა ვასწავლოთ მომავალ თაობებს სამშობლოს სიყვარული, როგორ შეითვისებენ ისინი გმირი წინაპრების სახელოვან ისტორიას?!

ბოლოთქმა

ღალატს ხშირად ჰქონდა ადგილი საქართველოს ისტორიაში. ხშირად სკამისთვის (სამეფო ტახტისთვის) ექიშპებოდნენ ქართველები ერთმანეთს და ყველა ხერხსა და საშუალებებს იყენებდნენ მიზნის მისაღწევად. გროშებადაც იყიდებოდნენ ქართველები და საქართველო!

დღევანდელი ინერტულობაც იგივე ღალატია, მიუტევებელი ღალატი, როცა ხედავ, შენი ქვეყანა უფსკრულისაკენ მიექანება და შენ არაფერს აკეთებ მის გადასარჩენად!